

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfélszáz
Ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 280. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1913. december 5.

Az ausztriai piac befolyása nálunk.

Irta Baross Endre.

Agrár férfiak megadták régebben a jelszót az önálló vámterületre.

Nehezen képzelem el, hogy 1917-ben az önálló vámterület tényleg létrejöjjön és felállítsák a vámsorompót Ausztria és Magyarország közé és különösen nehéz megállapítanunk az esetleges kereskedelmi szerződés paragrafusait. Az önálló vámterület létrejöttét azok sem tudják biztosan, akik megfújták a riadót és lehet, hogy ez csupán az osztrák merkantil támadások elleni fegyver, mely természetesen mint falrafestett ördög tényleg meg is jelenhetik.

A mai helyzet azonban nem is volna annyira természetellenes és ha a monarchia két állama máskülönből nem állana az „enfant terrible” képében egymás előtt, kétségbevonom, hogy volna tendencia, mely ennek megváltoztatását kívánná. De e két pákosztos diák örökösen borsot tör egymás orra alá.

A szőlősgazdákat legjobban érdeklő ilyen csintalan incselkedés a borárok egyoldalú spekulációs megállapítása, amely teljesen az osztrák borkereskedők együttes elhatározása, taktikája alapján történik.

A magyar szőlőművelés fejlődése az ausztriai kereslet növekedésével tartott lépést és berendezkedésünknek is a nagy mennyiségű ausztriai export képezte alapját. Akkor elfeledkeztünk arról, hogy ez a felvevő piac nem nőhet a végtelenig és hogy a mi szőlőtelepítési lázunkat lefogyják hűteni, mikor az osztrák piac betellett és mikor látni fogja, hogy a magyar bortermelés sikerét az ő

kereslete mozdította elő és hogy nélküle prosperálni nem tudunk. Ez be is következett és már Bécsből diktálják a mi terményeink árát, tekintet nélkül arra, hogy a termelési költségek fedezve vannak-e, vagy sem.

A mi teendők tehát nem állhat másból, mint minden igyekezettel arra törekedni, hogy a magyar szőlőművelést az osztrák piactól függetlenítsük és hogy bortermésünk azon részét, melyet eddig az osztrák piacra vittünk, ezentúl a jelenlegi vámkülföldre szállítsuk.

Ha ezt elértük, akkor a vámterület kérdése a magyar szőlőművelés szempontjából (de csak ebből) semlegessé válik. Mert hogyan is állunk önálló vámterület esetén?

Statisztikai adatokkal bizonyítható, hogy pl. 1912-ben az évi borkivitel (hordóban) 1,296,400 hl. volt, melyből Ausztria elvitt 1,263,936 hlt. Az egész vámkülföldi exportunk tehát nem több, mint 32,473 hl., ebből még Bosznia kap 15,555 q-t, ami körülbelül 2 millió koronának felel meg értékben, holott az ausztriai kivitel értéke 59 és fél millióra tehető a központi statisztikai hivatal adatai szerint. Ez minden esetre magas értékelés, de a lényegen mit sem változtat. Percentuális vámkülföldi kivitelünk az egész kivitel 2.5 százalékát teszi tehát ki.

Mit tehetnénk, ha az önálló vámterület létrejötte után feleslegünk 97.5 százaléka a nyakunkon marad? Ausztria? az segít magán és a szintén szomszédos olasz bort fogja kedvelni.

Szőlőművelése is nagyot lendül

majd és az osztrák sikságok szőlőskertté alakulnak át.

Nekünk pedig meg kell fulnunk a saját borunkban, vagy a legminimálisabb áron elkótyavetyélni termésünket. Külföldre nincsen semmi összeköttetésünk, hirnevünk és lehet-e majd 59 millió koronáig megadóztatnunk a külföldet egyik évről a másikra?

Helyzetünk azonban nem sokkal jobb a közös vámterület mellett sem. Agrárállamiságunk abban kulminál, hogy az osztrák piac diktál árakat. Már hirt adtak arról, hogy alig virágzott el a szőlő az idén és máris megszólalt az osztrák kereskedelem és nagy kegyesen bekinált 24—25 koronás árakat egy hektoliter borért. A szőlősgazdáknak tehát alig volt egy kevés reményük, már is az év felén tönkreteszi azt az osztrák merkantil spekuláció. És hol marad a gazda termelési költsége?

Az osztrák piac látja, hogy feleslegünk csakis neki szól, hogy ő monopolizálja exportunkat, nyugodtan kínál annyit, hogy majdan az ő 100 százalék haszna biztosítva legyen.

Ilyen a magyar szőlősgazdák és a magyar bortermelés helyzete, melyen nem segít a vámterület önállósága avagy közössége.

Előbb meg kell teremtenünk a vámkülföldi exportot, ami egyúttal annyit jelent, hogy szőlőművelésünket függetlenítjük az osztrák piactól.

Megnövelni ezt a 32,500 hl. vámkülföldi exportot legalább is fél millióra, evvel bázist építeni a továbbiakra, hogy parirozhassuk az osztrák befolyást.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János

kőtszer gyárában
Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, mülábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Az egyéneknek külön-külön kell a vámkülföldet meghódítani, vagy összefogva szövetkezzenek. Az állam pedig addig, amíg állami léte megengedi, a borpincék révén mozgassa elő a vámkülföldi exportot.

A városi közigazgatás novemberben.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, szerdán délután tartotta rendes havi ülését. A rendes folyó ügyeken kívül egy fegyelmi ügy is ki volt tűzve tárgyalásra, azonban ezt levették a napirendről.

Hlatky Endre főispán elnöklete alatt Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, Varró Domokos műszaki tanácsos, Maros Gábor kir. pénzügyi tanácsos, Baróthy Pál kir. ügyész, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, dr. Thury László városi főügyész, dr. Hoványi Géza, dr. Moskovits József, dr. Istvánffy István, Rádl Ödön, Sulyok István, Kellner György kir. főállatorvos, dr. Adorján Armin, Molnár Imre gazdasági felügyelő, dr. Molnár Imre és Hering Sándor aljegyzők voltak jelen.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester jelentését a közigazgatási bizottság november havi állapotáról, amelyből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot november hónapban kedvezőtlen volt. A fertőző betegségek közül a kanyaró 209 esetben, 8 halálalással; — a difteritis 11 esetben, 2 halálalással; hasihagymáz 29 esetben, 1 halálalással fordult elő. A kanyaró miatt több elemi iskola és óvoda bezárattott. Az utóbbi időben a kanyaró esetek száma csökkent.

A járványkórházban ápolatott 47 beteg; a gyermekkórházban ápolatott 90 fekvő és 258 bejáró beteg.

Született 76 fiú, 59 leány, összesen 135 gyermek.

Elhalt 67 férfi, 63 nő, összesen 130 egyén. Ot éven alul elhalt 57.

A közbiztonsági állapot normális volt. Lopás 152, csalás 10, sikkasztás 26, jogtalan elsajátítás 2, vagyonrongálás 9, zsarolás

4, szemérem elleni büntetés 7, okirat hamisítás 3, súlyos testi sértés 15, könnyű testi sértés 18. Letartóztatva volt 21 egyén.

A közadók befizetése normális volt.

Az elsőfoku iparhatóság novemberben kiadott 41 új iparigazolványt s ugyanazon idő alatt megszünt 17 iparüzlet.

Előadó bemutatta a szegedi gazdasági egyesület felebbezését. Ugyanis a szegedi gazdasági egyesületnek Nagyváradon, a Lászlómalom mellett szénatelepe van.

Az egyesület engedélyt kért szénaraktár és irodaépítésére engedélyt, azonban a városi tanács tűzbiztonsági tekintetéből az engedélyt megtagadta. Ez ellen felebbezett az egyület.

Az előadó javasolta, hogy a felebbezést utasítsák el; felemlítette egyben, hogy az irodahelyiség engedély nélkül már fel is van építve.

Dr. Moskovits József felszólalt a kérdésben. Nagyvárad polgársága sem nézi jó szemmel, hogy egy nagy malom mellett szénaraktár, tehát egy valóságos tűzfészék legyen. A szegedi gazdasági egyesület sem élvezhet kivételt, annál is inkább, mert a nagyváradai szénakereskedőkkel szemben illegitim versenyt fejt ki s a Biharmegyei Gazdasági Egyesülettel szemben megkapta a nagyváradai katonai csapatok részére a széna szállítását.

A közigazgatási bizottság elfogadta az előadó határozati javaslatát s megbízták a polgármestert, hogy indítson vizsgálatot, kinek a mulasztásából nem hajtották végre a tanács határozatát s hogy tűzrendészeti szemlélet tartsanak s a vizsgálat eredményéhez képest a rendőrség azonnal intézkedjék.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Az igazságügyminiszter nem mond le. Egy reggeli lap azt ujságolja, hogy a nemzeti munkapárt köreiben a sajtó-javaslatnak a napirendről való levételével foglalkoznak és hogy ezzel kapcsolatban Balogh Jenő igazságügyminiszter januárban megrendült egészségének ürügye alatt visszavonulni készül. Komoly politikai körök ezt a híradást az első pillanatban annak ismerték föl, ami tudniük nagyon is átlátszó ellenzéki koholmánynak.

Japán-amerikai háború előtt?

Japán flotta a Panama-csatornában.

Japán, a mely egyszer már megdöbentette a világot csodás erejével, második meglepetésre készül. Am a mig akkor a verhetetlennek hitt orosz kolosszussal bánt el, most az amerikai Unióval készül leszámolni. Ugyanakkor Kína, a világ legnagyobb birodalma is készül oly arányú fegyverkezésre, a mely tíz millió kínait fog katonailag kiképezni.

A sárga-fajnak évek óta hangoztatott hatalmi-reneszánsza ijesztő, de ma még nyílt kérdés, csak egyetlen célját vélik tisztán látni azok, a kik figyelik, mi készül távol Keleten: a leszámolást az amerikai Unióval.

Milyen lesz az európai hatalmak szerepe, milyen eseményeket készít elő mindez Európa számára, különösen Angliára és Oroszországra: ma csak találgatással nézhetünk e kérdések elé. Csupán egy tényt kell előrebocsátanunk. Oroszország sietve hagyja ott európai legfőbb érdekeltségének terét, a Balkánt. Kijelentette: teljes rendet óhajt a Balkánon, hogy minden figyelmével a távol Kelet felől jövő eseményekre ügyeljen . . .

Az Egyesült-Államok tudvalevőleg most hatalmas imperialisztikus politika terére lépett, amit több sziget megszerzésével már régebben előkészített.

Az Uniónak ez a lázas előretörése Angliát és Japánt nem hagyta közönyösen. Anglia a Bermuda-szigeteken akar flotta-bázist építeni. De legérzékenyebben Japánt érintette az Unió terjeszkedése. Japán a Csöndes-óceán uralma nélkül nem fejlődhetik a földrajzi fekvése által megadott irányban.

Mindenekelőtt telepítésekkel igyekezett tehát terjeszkedésének útját egyengetni. A Csöndes-óceán összes szigeteit ellepték a ja-

A REJTÉLY.

— A való világ? — mondta Vadnai Feri. — Mivel különbözteti ön meg bizonyos valóságokat az illuzióktól? Ki mondja azt, hogy bizonyos igazságok, amelyeket manapság abszolút igazságoknak ismernek el, nem éppen olyan tévesek, mint Otolomáus asztromiája? Nem tagadom meg a tudományt, sőt hiszem, hogy nincs az a tudomány, az a kiváló és nehéz cél, amely megközelíthetetlen volna neki, — de nem teremti-e egyszersmind a legnagyobb titkokat? Ami engem illet különben, néhány különös eseményben volt már részem, amelyek olyan bámulatosak, hogy az igazi csoda sem tudná már valami jobban ámulatba ejteni.

Husz évvel ezelőtt fiatal leányba szerettem bele, aki a marosvári kastélyban élt a halom tulsó oldalán, ahol anyámnál laktam. Ambár csak néhány évvel ezelőtt lettem nagykoru, ez a szerelem nagyon mély volt, sőt egyetlen szerelme volt az életemnek. Telen-nyáron ott lettem Milike kisasszonyt, hogy megpillantsam, amikor az országuton egy forrás közelében felbukkan, amelyet egy XV. Lajos korából való rengeteg nyárfa árnyalt be.

Arra jött ugyanilyen időtájt gyalog, lóháton vagy kocsin s gyakran rövid pihenőt tartott, hogy igyék a forrásból. Ugy ivott mint egy Istennő, miközben a forrásban

visszatükrözött alakja s kis keze, amelyet csak Van Dyck alkothat, eseresznyepiros ajkához emelte a poharat. Ez volt az a mozdulat, amely első látásra elbűvölt. Köszöntött s néhány szót szolt hozzám, amelyek olyan kedvesen hangzottak, mint a patatok esőgedezése. Kitalálta-e vajjon már akkor, hogy szeretem? Nem igen hihető, mert nagyon ártatlan lélek volt. Azt hiszem, hogy teljesen, egész lelkével átengedte magát ennek az ártatlan kacérkodásnak . . .

*

18 . . nyár elején elutazott a családjával. Mély szomorúság töltötte el a szívemet s gyakran gondoltam a halálra. Beesett arccal, ingadozó lábbal, fáradtan és leverten bolyongtam a marosvári kastély körül, vagy álmodoztam órák hosszat a forrás előtt. Egy napon valaki elmondta az anyámnak, hogy Milike menyasszony lett. Ez a hír valósággal örületbe vitt. Egy szeptemberi napon történt. Vihar és eső vonult végig síkságainkon, az erdőbe menekültem, éjszakáig futkostam össze-vissza mindenfelé, a fájdalom úgy hajszolt, mint valami vadat. Este ájultam estem össze, egy moesárnak a szélén favágók akadtak rám. Egy hónapig lebegtem élet és halál között és lázrohaimban elárultam szenvedéseimnek az okát. A cselédek hamarosan az egész vidéken elhíresztelték a dolgot.

. . . Csak novemberben keltem fel betegágyamból.

Első utam a forráshoz vezetett s keresztül vittem, hogy senki se kíséren. A százesztendős faóriás elhullatta már a lombját, mint megtört lények szállongtak a levelek a légben, a forrás vizén is sárgult levelek usztak. A fa egy izmos gyökerére ültem. Varázskép lebegett előttem a ködben, a szívem úgy reszketett, mint egy sebesült szitakötő, arcmona szakadatlanul folydogáltak a könnyek. Ebben a pillanatban lódobogást hallottam, észrevettem Milikémet, aki hatalmas almásszürkén vágatott arrafelé.

Egy fiatal ember lovagolt mellette. Észrevettem és néhány szót szolt társához. Komoly arccal megcsóválta a fejét s aztán tovább lovagoltak. De ő visszafordult.

*

Leszállt a lováról s lassan, félénk léptekkel közeledett felém. Még szebb lett, szenvedélyes láng sugárzott ametiszt szeméből, ajka pirosabb lett. Ugy reszkettem mint valami bűnös, és azt kívántam, bár halnék meg.

Mikor egészen odajött mellém, megfogta a kezemet és egészen halkán így szólott.

— Boecsásson meg. Ha ártatlan vagyok is a dologban, mégis keservesen bánom, hogy fájdalmat okoztam önnek.

Végtelen szelíden nézett rám és aztán így folytatta:

— Ne felejtse el soha, hogy adósa vagyok . . . s valaha tehetnék valamit a boldogsága érdekében.

pánok s az Egyesült-Államok felé huzódó Hawai szigetcsoporton a lakosság kétharmad-része japán. Mexikóban pedig különösen a Magdolna-öböl betelepítésével okoznak fejtrést az Uniónak.

Japán arra számít, hogy háboruja esetén Mexikó földrajzilag azt a szerepet fogja játszani, mint Korea az orosz-japán háboruban. Ez a magyarázata annak, hogy az Unió — a mely ösmeri Japán célját — mindent elkövet, hogy Közép-Amerikát egészen a csatornáig valami formában fönhatósága alá hajtsa.

Japán népesedés tekintetében már majdnem utólérte az Uniót, másfél milliányi hadilétszámmal azonban messze tulszárnyalta.

Ezt a nagy összeütközést a két fél flottája fogja eldönteni.

Japán itt is arra számít, hogy sikerülni fog neki az amerikai flotta egyrészét elfognia, mielőtt az Atlanti-óceánból jövő flottával egyesülhetne s sikerülni fog neki a háboru kitörésekor egy különítményt partraszállitania, a mely a csatornát megron-gálja.

József főerceg a királynál.

Bécsből jelentik: József főerceg tegnap Bicskéről idérkezett és ma délelőtt kihallgatásra ment a királyhoz. A főerceg délután visszautazik Budapestre.

Az új bán. Tegnap délelőtt fogadta Skerlecz Iván báró bán a báni palota disztermében az országos kormány tisztviselői karának tisztelgését. Megjertek az autonóm kormány mind a három osztályának, a különböző segédhivataloknak, a főügyés-ségnek és ügyészségnek, a zágrábi vármegyei hatóságnak, a bíróságoknak, a zágrábi kir. biztosságnak az országos biztossági hivatalnak és a horvát nemzeti színháznak tisztviselői, valamint az összes báni tanácsosok.

— Oh — feleltem én mélységes szomorúsággal — az én számomra csak egyetlen boldogság volt ezen a földön.

— Ki tudja — jegyezte meg erre. És ekkor valami különös dolog történt. Azt lehetett volna hinni, hogy valami titkos erő hajtotta előre az időt és az évek egy perचे zsgorodtak össze. Vadnay arca elváltozott, mintha valami más korszakba élő más valaki lett volna. Az arcátlan valami kimondhatatlanul naiv és új volt. Ugy tetszett, mintha a jövőből villám cikázott volna, amelyben a lelkek átalakulnak.

Mintegy álomban suttogtam:

— Mindig, mindig csak önre fogok gondolni.

Azután is, hogy az országuton eltűnt, még sokáig megmarad bennem ez a csodálatos benyomás. Nem voltam már annyira szomorú. Lelkem legmélyén valami új reménység támadt, bizonytalan és csekélyke, mint amilyen egy fának a földben rejtőző magva.

Évek tuntek. Külföldre mentem, kalandos életet folytattam Mexikóban. Az ezüstbányákban milliókat szereztem, melyeknek azonban semmi érdekük sem volt reám nézve. Milike emléke úgy élt bennem, mint az első napon. Szívem, melyet ez a kielégíthetetlen szenvedély töltött be egészen, a mexikói nők szépsége iránt érzéketlen maradt. Anyám halála óta család nélkül, három év óta házámtól való elszakadásom után már csak

A francia kormányválság.

Páris, dec. 4.

A kombinációk között, amelyekkel a miniszterválságot meg akarják oldani, különösen kettő áll homloktérben. Az egyik szerint baloldali kormány alakulna Caillaux alatt, mely a Barthout megbuktató többségre támaszkodnék. A másik kombináció szerint koalíciós minisztérium volna alakítandó Paul Deschanell, Paul Doumergue, vagy Jean Dupuy elnöksége alatt. Emlitik Delcassé nevét is.

Páris, dec. 4.

Poincaré elnök tegnap a szenátus és a kamara elnökével és a baloldal kiváló pártvezéreivel tanácskozott. Eddig még az elnök nem döntött Barthou miniszterelnök utódjáról. Valószínű, hogy a válság megoldása elhuzódik a jövő hétig. A kombinációk homloktérben Deschanell áll, kevesebb eshetősége van Doumernek és Dupuy szenátornak. Millerand már nem is jön számításba. Poincaré ma délben ismét fogadja Deschanellt és azt hiszi, hogy följánlja neki a kabinetalakítást.

Csendélet a vármegyében.

A cséfi vásár.

Tegnap esütörtök lévén, Cséfán rendes hetivásár volt, nagy felhajrással. Mint a legtöbb vásár, ugy a cséfi sem történhetett meg összekoccanás nélkül.

Már a kora reggeli órákban, mikor még a kémény füstje sem simogatta végig a deres háztetőket, valósággal moziba illő jelenet játszódott le a város vásárterén. A vásáros zsidók készítették sátraikat olesó de finom portékáiknak, mikor valamelyik hitsorsosnak nem tetszett a szomszéd szintén hitsorsos sátrának az eleje. Ezen aztán parázs kis szóváltás keletkezett. Ebből azonban a

cséfi magyarok nem sokat értettek, folyván a szóharc kitűnő német és héber keveréknnyelven. De mert a szóözön nem volt egyik félre sem hatással, igénybe vették a sátorkarókat is.

— Ez mán teszi! — mondta az egyik báránybórsapkás magyar és ugyancsak biztatta a sátorkarós párbajozókat. Csattogtak a karók és döngött a héberek háta.

— Áj véj! A hátam! Kiált az egyik.

— Jujj! Még hogy a fejemre ütöl! Nesze.

E közben eltörték a karók és a küzdő felek pusztá kézzel rontottak egymásnak. A libegő pájeszek már az első pillanatban marokra kerültek.

Az esetnek bíróságnál lesz folytatása.

A béli postarablók.

A csendőrség még nem fogta el a béli postarablók közül megszökött két tettest. A többi öt betörő megvasalva ül a világosi bíróság fogházában. Most már kiderült, hogy a csendőrség egy kitűnően szervezett veszedelmes betörőbandát tett ártalmatlanná. A banda tagjai a híres *Lakatos* és *Kolompár* familiából valók. Mind a két familia szövetkezve elhatározta, hogy végigrabolja az aradi és biharmegyei posta- és vasuti hivatalokat, a legelső állomás Bél lett volna, azonban rajtaveszítettek és így nem folytathatták tervük kivitelét. A cigányok előbb megpróbálták a tagadást, azonban a vallattás során beismertek mindent.

Dolgoznak a cigányok.

A béli postarablóknál nem kevésbé veszedelmes bandát fogott el a szalacsi csendőrség. A szalacsi fogás alkalmával szintén cigányok kerültek kézre.

Itt is a Lakatos familia vitte a főszerepet. Elfogták Lakatos Pétert, Varga Jánost, Varga Károlyt, Gyorgye László és és Rostás Károlyt, Varga Sándor és Varga György megszökött.

Ezeknek a cigányoknak jobban sike-

bamat gyógyulóban odahagytam. Ugyanaz a fájdalom is töltötte el szívemet.

— Oh, gondoltam magamban — meghalni szeretnék!

Hirtelen lódobogást hallottam és csakhamar megpillantottam Milikémet, amint nagy almásszürkén közeledett felém. Halk, fojtott sikoltás tört ki belőlem. Ő pedig le szállott a lováról s hozzám jött. Csak amikor egészen közel volt hozzám, tűnt el illuzióm, de csak azért, hogy valami fantasztikus valóság lépjen a helyébe. A mellett álló leányban, a mennyeiin tisztá arcban ráismertem arra a kimondhatatlanul naiv arcra a másik korszakból, amilyenek Milikém tizenhét év előtt egy pillanatra megjelent nekem.

Bizonyára megértették már a dolgot uraim — folytatta Vadnay barátunk álmodozó arccal. A fiatal leány, akit megérkeztemkor a forrás mellett találtam, Milike leánya volt. Ő már több, mint tizennégy év előtt meghalt. A véletlenségek micsoda rendkívüli összetalálkozása, vagy titokzatos akaratok révén került akkor éppen hozzám? Hogyan ismertem reá, egy „másik arcon”? Miért érezte meg, hogy meg kellett szeretnie az ismeretlen embert, akit először látott életében. Mindezt megmagyarázhatatlannak tartanám, ha nem tudnám, hogy vannak tudatos erők, amelyek sorsunk felett határoznak. Milike leánya ma a feleségem.

Ványai Elemér.

azért dolgoztam, hogy a munka feledtesse valahogyan bánatomat. Ily állapotban vártam, a mindent kiengesztelő halált s így lettem harmincöt éves.

Egy este, amikor friss levegőt szivtam kertemben, heves borzongás futott át egész valómon és a narancsfák mögött, a csillagfényben úgy véltem, az öreg nyárfát látom a forrás mellett, amelynél egykor Milikémet vártam. A látomás olyan világos volt, hogy felsikoltottam. Eltűnt lassan és én hangot hallottam, mely mintha messze távolból jött volna. Egészen tisztán az volt az érzésem, mintha hazámba hívott volna vissza „valaki.”

Engedelmeskedtem ösztönömnek. Hazahajóztam. Novemberi felhők borultak már a földre, amikor megérkeztem. Utközben hovatovább eltűnt sejtelmem s csak az méla vágy élt bennem, hogy meglássam halmainkat, erdeinket és szép mezőinket. Amikor a marosvári kis vasuti állomásról elindultam, elhatároztam, hogy mindenekelőtt a forráshoz zárandokolok el. Lassan, bánatosan mentem utamon, mint azok a szürke felhők, melyek az égen tova vonultak s emlékeim sorra ébredtek a lelkemben. Délután volt. Végre elértem a gyenge nyárfát. A forrás azt a gyöngéd nyμφadalt zengte, melyet régen oly szívesen hallgattam. Semmi nem változott meg. Ugyanaz a levegő, ugyanaz a köd lebegett a fák koronái körül. Ugyanazok a levelek hullottak halk, melankolikus susogással, mint azon a napon, amikor szo-

rült a szereplésük, mint a bélieknek. Ed-dig megállapították, hogy az elfogott cigányok több mint 10 helyen fosztogattak. A megszőkött cigányok kézrekerítése iránt széleskörű intézkedéseket foganatosítottak.

HIDAVATÁS.

**A harmadik vashidat ünne-
pélyesen megnyitották.**

*

Lent a Réten nagy ünnep volt tegnap. Pontban déli 12 órakor átrobogott a harmadik vashid aszfaltburkolatán az első városi fogat; a városi tanács képviselői, élükön Rimler Károly polgármesterrel áthajtottak a pompás hidon és ezzel megnyitották a forgalom számára.

Összesen hét hid iveli át Nagyváradon a Körözs szöke vizét s mert a hetedikre sokáig kellett várni és mert a legfiatalabb: egyuttal a legkedvesebb is. A réti polgárság százszámra hullámzott a hid két feljárója előtt és mindenki büszkén nézte a szép, izléses és erős vasszerkezetet, amely magasra szökik a két oszlopon nyugvó vastraverzeknél. Régi vágya teljesedett ennek a városrésznek a hid megnyitásával s most már a vasut szinte nem is álmodott közelségben van.

A városházáról három fogat indult el, amelyen Rimler Károly polgármester, Lukács Ödön tanácsos, dr. Thury László főügyész, Bordó Ferenc főjegyző, Gerő Ármin főkapitány, Juricskay Barna tb. tanácsos és Vadász József rendőrfelügyelő. A hidnál várta a tanácsot Kőszeghy József főmérnök, Altnóder és Pikó mérnökök, akik Éltető Ákos miniszteri főtanácsost kalauzolták végig a hidon.

Éltető Ákos, aki a minisztériumból lett kiküldve a hid felülvizsgálatára, jelen volt a szerdai teherpróbánál is, amelyet éjjel vilányfény mellett hajtottak végre, esakhogy készen legyen a csütörtöki átadásra.

A hid átadási formalitása az olasz oldalon történt. A polgárság nagy számban jelent meg az ünnepélyes aktuson s a rendfőntartására a főkapitány két rendőrt rendelt ki a hidfőkhöz. Éltető Ákos műszaki főtanácsos a városi tanács megbízottjai előtt a következő szavakkal jelentette a vizsgálat eredményét:

— A kereskedelmi miniszter ur ő excellenciája megbízásából megvizsgáltam e hidat és legteljesebb megalégedésemet fejezhetem ki a munka fölött. Teljesen megfelel a törvényes követelményeknek, megbízhatóság szempontjából kitünő. Mikor átadom azt a városnak, azt a kívánságot fűzöm hozzá, hogy valósuljon meg mindama remény, amit a város polgársága e hidhoz fűzött. Isten áldása legyen rajta.

A műszaki tanácsos meleg szavaira Rimler Károly polgármester válaszolt. Köszönetet mondott a tanácsosnak nemcsak az átvétel körül kifejtett alapos és körültekintő munkálkodásáért, hanem ama jóindulatáért is, amellyel az ügyet a minisztériumban minden alkalommal pártfogolta.

— Kérem főtanácsos urat, fejezze ki excellenciája előtt is forró köszönetünket, mert az ő hathatós támogatásának köszönhetjük ezt az új, pompás közlekedési esz-

köz, amely új jövőt nyit meg a város polgársága előtt. [Készséges örömmel veszem át a hidat, a város nevében és kívánom, hogy hatalmas lendületet adjon annak a kulturának, amelynek szolgálatában áll.

Ezután a mérnökök bemutatták a bizottság tagjainak a hidat. Közölték a teherpróba eredményét, az elhajlást. Öt perccel az átadás után már átvágtatott egy század huszár a hidon.

HIREK

* **A Katholikus Népszövetség** a választások napjait permanenciában marad. A Katholikus Kör helyiségében minden este 5 és 8 óra közt összejövetel van, a hol szavazólisták is átvehetőek.

* **A vármegye jövő évi választói.** Biharvármegye állandó választmánya tegnap Miskolczy Ferenc főispán elnökle alatt ülést tartott, melyen a vármegye jövő évi választói névsorának felülbírálatával foglalkoztak. Az ujonnan elkészített névsort minden tekintetben helyben hagyták.

* **Báró Cuvaj megőrült.** Zágrábról írják: A Hrvtska Novosti-nak táviratozók Bécsből: Báró Cuvaj Ede volt horvát királyi biztos hallucinációkban és üldözési mániában szenved. Szanatóriumban gyógykezelik a bánt, akinek tragédiáját minden valószínűség szerint az idézte elő, hogy tetemes vagyonát szerencsétlen börzespekulációkon elvesztette.

* **Kitüntetett banktisztviselő.** A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága, a nagyváradi fiók kiváló tisztviselőjét: Szemere Miklóst cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

* **A szatmári püspök beteg.** Szatmárról jelentik: Dr. Boromissza Tibor szatmári megyéspüspök napok óta ágybanfekvő beteg. Az egyházfőnök régi májbjaja ujult ki, szokatlanul erős mértékben. Bár állapota nem ad okot az aggodalomra, betegsége elég komoly és a gyógyulás huza-mosabb ideig eltarthat.

* **Közlekedés az új hidon.** Az új harmadik vashid tegnap a közforgalomnak átadott. A városi tanács a vidéki városok részére a hidhoz vezető közlekedési, illetve marhahajtó utat is szabályozta. Kijelölte pedig oly formán, hogy a püspöki vámon bejövő vidékiek, akik szekereikkel vagy barmaikkal az állatvásár-terre szándékoznak hajtani, a vasuti állomást elhagyva, a Muzeum-utcaba térnek le. Ez az út egyenesen a Széles-utcaba vezet és így minden kerülés nélkül egyenesen az új hidhoz érnek; azon átmelve, azonnal az állatvásár-terre jutnak. Ezen utiránnyal a vidékről jövők nagy időmegtakarítást érnek el.

* **A svédek.** A Társadalom Tudományi Társaság felkérésére Antal Sándor előadást tartott tegnap este a városháza nagytermében. A svédekről beszélt, a svéd polgárok szociális berendezkedéséről, ismertette a politikai, kereskedelmi felfogásokat. A hallgatóság között alig volt öt férfi. Távol tartották őket a városatya választási mozgalmak. Antal Sándor sok érdekes dolgot mondott el s a svédek tiszta, becsületes és nyílt társadalmi életét hűen mutatta be.

* **Gazdakör alakult Élesden.**

Élesden nagy érdeklődés mellett megalakult a Gazdakör. A m. kir. földművelésügyi miniszter kirendeltsége Dr. Egen Imre min. fogalmazó és Merza Jenő m. kir. gör. tanár voltak jelen, kik a Gazd. Kör elj. az intézmény előnyös voltát ismertették meg a mintegy száz megjelent gazdával. Mindjárt alá is irták a belépést negyvenen. Elnök lett: Szücs Aladár urad. intéző, alelnök Gönczi József; jegyző könyvtáros Csily István, pénztáros Kádár József, gépgondnok Antal Sándor. Választmány tagjai: Dávid Gyula, Kozics Gusztáv, id. Bóna Sándor, Nagy Pál, Számvizsgáló biz. elnöke: Bóna Sándor, tagok: Makai Béla, F. Balogh Sándor. A gazdakör első gyűlését délután meg is tartotta, melyen a nagyváradi gazd. földmiv. miniszteri kirendeltség főnöke, az állatbiztosító budapesti szövetk. főnöke, Papp Imre biharm. gazd. titkára is megjelentek. Az élesdi gazdák az állatbiztosító szövetkezetet is megalakították. A kormány képviselőjétől ígéretet nyertek, hogy hamarosan kaptár készítő tanfolyamot nyit, az alakulással járó költségeket fedezi, bikaistálló és körhelyiség létesítésében a gazdáknek segítségével lesz. A gazdakör gyűlése késő estig elhúzódott, a gyűlésből sürgönyileg köszöntötték gr. Bethlen Aladár főrend, nagybirtokost, kit lelkesedéssel választanak meg a gazdakör diszelnökévé és a szövetség védőjévé.

* **Az utlevélszigor hatályon kívül helyezése.** A balkáni háboru idején a kormány rendeletet bocsátott ki a katonaköteles emberek eltávozásának megakadályozására. Utlevélért a honvédelmi miniszterhez kellett folyamodni, kinek javaslata alapján a belügyminiszter döntött és ha adott is engedelmet az eltávozásra, ez az engedelem csak rövid időre szólt. A hivatalos lap a következő jelentést teszi közzé:

Az m. kir. miniszterium a fegyveres erő kötelékébe tartozó egyének részére utlevelek kiadásának beszüntetése iránt kiadott 7252—1912. M. E. számú rendeletét hatályon kívül helyezi. Ezen rendelet közététele napján lép életbe. Budapest, 1913. évi nov. 28-án. Tisza István gróf s. k. m. kir. miniszterelnök.

Mától kezdve tehát az utlevél kiadása tekintetében a hatóságok a régi eljárást követik.

* **Gyógyszertár Révnek.** Rév község lakossága kérelemmel járult a belügyminiszterhez, hogy a község részére patikajogot engedélyezzen. A kérelemmel tegnap foglalkozott a vármegye közegészségügyi bizottsága és pártoló véleménnyel látta el a község jogos és méltányos kérelmét. Ugyancsak a tegnapi ülésen foglalkoztak az álmosdi patika áthelyezési ügyével is. Ezt a kérelmet nem találták teljesíthetőnek.

* **Választóközgyűlés a filharmóniai társaságban.** Tegnap délután a filharmóniai társaság a Bihar megyei Kaszinóban választóközgyűlést tartott, melyen a következőket választották meg: Elnökök: Ránffy Zsigmond ezredes és Szmazenka Ernő vezérigazgató. Alelnökök: dr. Mártonffy Marcell jogtanár és dr. Barta Andor orvos. Karnagy: Fryesaj Richard, Vomácska József. Titkár: dr. Krúyer Jenő ügyvéd. Pénztáros: Kereszty Kornei bankfőnök. Gazda: dr. Hirschmann Gyula ügyvéd. Ügyész: dr. Fehér

Adolf ügyvéd. Igazgatóválasztmány: dr. Agoston Péter jogtanár, Beleznay Antal karnagy, Fischer Ervin zenetanár, Hofbauer Pál, Grósz Zsigmond földbirtokos, Janesó Árpád alezredes, Laszozik Ernő tanár, Kovács Kandid tanár, Marschalkó Károly százados, dr. Mihely Lajos ügyvéd, Szmekta L. Odón kanonok igazgató, Réz Mihály tanár, Vidor Manó kereskedő, Vomácska József zenetanár, Vuesskies Jenő reáltanár, dr. Waldmann Béla orvos. Felügyelőbizottság: dr. Balla Vilmos, Kemény Béla mérnök, dr. Kiss Döme ügyvéd, dr. Konrád Jenő igazgató főorvos, Lükács Gyula kereskedő, Reisz István gyógyszerész, dr. Sebestyén Artur orvos, Vidovich Béla reáltanár. A közgyűlés elhatározta, hogy a város előkelőségeit díszelnököknek és védnököknek kéri fel, hölgyszabot alakít és a várostól és a kormánytól szubvenciót kér.

*** A munkácsi püspök a magyar nyelvről.** Ungvárról jelentik: Papp Antal munkácsi görög katolikus püspök fogadta tegnap az Ungvármegyei Közművelődési Egyesület küldöttségét, amely az egyházi dalok magyarul való elnevelését kérelmezte. A püspök a küldöttségnek adott válaszában hivatkozott arra, hogy az apostoli szentszék a hajdudorogi püspökség felállítására alkalmával az ógörög nyelvet állapította meg liturgikus nyelvvül és a magyar nyelvnek használatát csak a nemliturgikus egyházi ténykedésekben engedte meg. A hajdudorogi püspök azonban a pápa elé a magyar nyelv használatának érdekében újabb kérelmet szándékozik terjeszteni és mihelyt ez meglesz, ő is hasonló felterjesztéssel fog élni a magyarajku hívek érdekében.

*** A hivatalos lapból.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke, Dobi Sándor magyarországi kir. járásbíró napibéres hivatalos szolgát a magyarországi kir. járásbíróhoz hivatalos szolgáivá nevezte ki.

*** Hatszoros gyilkosság.** Salt-Lake-Cityben egy mexikói ember összevesszett egy benszülöttel és a vita folyamán lelötte ellenfelét. Midőn három rendőr a mexikóit le akarta tartóztatni, lelötte a három rendőrt is és elmenekült. Oriás tömeg kezdte üldözni a menekültöt, aki hirtelen megfordult és még két lövést tett. Mind a két lövés talált és két rendőrt megölt. A mexikói végre a felbőszült tömeg elől egy kénybányába menekült. Az üldözők megpróbálták kifüstölni. A mexikói azonban jó ideig nem jött elő és így valószínű, hogy megfult a kengőztől.

*** Tűz a Kolozsvári-utcán.** Tegnap délután tüzet jeleztek a Kolozsvári-utca-ról. A 67. sz. ház padlásán meggyulladt az összehalmozott csepü és kender. A tüzoltók kivonultak s csakhamar eloltották a tüzet.

*** A bihari felvigyázó.** Nagykanizsáról jelentik: Lövei Györgyöt egy hónappal ezelőtt a pénzügyőrség kötelékébe mint vigyázót vették föl az ottani pénzügyőri szakaszhoz. Mivel egyenruhája nem volt, polgári ruhában maradt s irodai szolgálatot teljesített. Folyó hó 1-én délután 1 órakor a laktanyából 956 korona összeggel megszökött. A vigyázó még csak 18 éves, középtermetű, szőke, telfelé fésült bajuszu, ruházata sárgás barna kabát, ugyanilyen felöltő és nadrág, nagy kerek szélű puha kalapot viselt. Lövei Bihar megyéből jelentkezett szolgálattételre.

*** Bátor telefonos kisasszony.** Newyorkból jelentik, hogy Dél-Texasban az árvíz igen nagy kárt okozott. Négy várost teljesen ellepett az áradat. Husz ember, a kiket az árvíz meglepett, megfulladt. Igen nagy érdemeket szerzett egy fiatal telefonos kisasszony, a ki, mikor az árvíz már a telefon középpont épületébe is behatolt, nagyon sok előfizetőt fölszengetett és így megmentette az életüket.

*** Levágta a karját.** Borzalmas jelenet játszódott le tegnap délelőtt Henkeres község határában Lung Tógyer vizimalmában. Megjelent a malomban Lup István és két zsák búzát öröltetett. Mikor az őrléssel elkészült a molnár, több vámot vett, mint amennyit Lup adni akart. Mindössze két marék lisztről volt szó, ez azonban elég volt ahhoz, hogy Lup esendőrkézre, Lung pedig örökké nyomorékon a kórházba kerüljön. Lup ugyanis vissza követelte a lisztet, amit természetesen Lung nem adott vissza. Erre Lup a malom előtt várakozó szekerehez futott és lekapva baltáját, vissza rohant a malomba. Lung mit sem sejtve állott a malom garatja mellett, mikor hatalmas csapás érte a vállát. A csapás oly erős volt, hogy a kar teljesen levált a testtől. A borzalmasan megcsontított embert beszállították a belényesi kórházba, Lupot pedig a csendőrség letartóztatta.

*** A honvéd zenekar a Royalban.** A nagyváradi m. kir. honvédszenekar ma este a Royal kávéházban hangversenyez az alábbi válogatott műsorral: 1. »Toros« induló. Komzák K. 2. Keringő a »Babuska« c. operettből Fal L. 3. »Ruy Blas« nyitány Mendelssohn F. 4. Nagy ábránd »Faust« c. operából Gounod. 5. a) »Eneklő madárka« kisfuvola solo Weiss H. b) Gavott Frycsaj R. 6. Nyitány »Nakiris lakodalma« c. operettből Lincke P. 7. Egyveleg a »Bőregér« c. operettből Strauss J. 8. »Éljen a honvédség« magyar induló Albert F.

*** Az érmellék védelme.** Fráter Barnabás alispán közismert felterjesztésére, melyet az érmellék védelme tárgyában intézett a földmivelésügyi miniszterhez, tegnap érkezett meg a miniszter válasza. A földmivelésügyi miniszter komolyan kíván foglalkozni a fontos dologgal és a veszedelemben forgó vidék érdekein minden körülmények között segíteni akar. A felterjesztésből arra a meggyőződésre jött a miniszter, hogy a szomorú körülmények közt lévő vidéken esakis alapos tanulmányozás után lehet segíteni. Egyben intézkedett a miniszter, hogy dr. Vinnyai Béla miniszteri tanácsos a lehető legrövidebb idő alatt Nagyváradra utazék és innen a vármegye küldötteivel szálljon ki és tüzetesen tanulmányozzák a veszedelem okait. A tapasztalatról a miniszter részletes jelentést vár és annak alapján teszi meg a tél folyamán a megfelelő intézkedéseket, úgy, hogy már a jövő év tavaszára árvízmentes legyen az érmellék.

*** Pincérek mozgalma.** A nagyváradi kávéházak fekete rabcsolgái között erős akció hódít. Szervezetbe akarnak tömörülni, hogy szociális érdekeiket hathatósabbban megvédjék és érvényre jutassák. A mozgalomhoz lelkesen csatlakoznak az éttermi pincérek is. Ez ügyben ma éjjel két órakor népes gyűlést fognak tartani. A gyűlés előreláthatólag a reggeli órákban fog véget érni.

*** Házvezetőnőnek,** vagy gazdaszónynak ajánlikozik egy 40 éves független urinő, magányos urhoz, vagy plebániára. Címe: Rózsa-utca 25. sz. alatt.

*** Révész Árpád** v. párisi táncakadémiai tanár kereskedelmi iskolai kolonját tegnap nagyságos Kuhn Gyuláné urnő védnöknő remek beszéddel nyitotta meg. Zsufolt teremben élvezték a jelenlevők a mester ez évi első előadását. A külön-, gyermek-, diák-, magántisztviselők-, kereskedelmi alkalmazottak-, banktisztviselők-, Tangó és One Step kolonjai rövidesen mind megnyílnak s következtetve a tömeges jelentkezésekből, valószínűleg hasonló látogatottság keretében. Ugy látszik városunkaf is meglepte már a Tangó-láz. Révész kora reggeltől késő estig Tangó és One Step külön órákkal van elfoglalva, bár köztudomásu, hogy e két tánc kolon órán is lesz tanítva. Beiratkozások a »Fekete Sas« tánctermében mindennap d. e. 10—11-ig és d. u. 5 órától a táncórak ideje alatt is fogadtatnak.

x Fontos figyelmeztetés! Ha személyesen tesszük meg bevásárlásainkat Budapestben, célszerű tudni, hogy hangszerkészítményeket legjobban és olcsón a világhírű Wágner a »Hangszer-Király« cégnél (VIII. Józsefkörút 15.) vásárolhatunk. Különösen ügyeljünk jól a »Wágner« névre és a »15«-ös házszámra. Az általánosan kedvelt és elismert Wágner a »Hangszer Király« cég bárkinék készségegel megküldi nagy képes diszárjegyzékét teljesen ingyen.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kossuth-utca 2. sz. alatti volt Sziecta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti* (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x Ezerféle játék fiuknak, leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a *Párisi Bazárban Sas* alatt.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérnemük, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 3000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhettünk be, Rákóczy-ut 18.

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról egalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076

x **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Rimanóczy utca szenzációját képezik Ujhelyi Rózához érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2. sz. Royal kávéházzal szemben.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Lezámuló és Jelzálogbank részvénytársaság.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosrik, téli cipők, fehérenműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Két jogász sétál a városban**, szomban találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítő, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esipkék, szallagok, himzések mélyen leszámulított árban beszerezhetők.

x **Mikulásra** cukorka és csokoládé vásár Aszódí tóteri fiókjába és Kossuth u. cai fő üzletébe. Meglepő szép dolgok ezer és ezer féle csokoládéval töltött gyermek örömeik arany és ezüst, darabonként 20 fillér míg a készlet tart. Vigyázat az Aszódí névre.

x **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Aki sikerrel akar hirdetni**, forduljon a Leopold Testvérek hirdető vállalatához Budapest, VII., Erzsébet-körut 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

x **Csodaszép** mézédés csemegeszőllő! Legoemesőbb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni*. Valódi debreczeni *páros-kolbász*. Kétféle fehér és piros *hegyi-borok!* **MERTZ NANDOR** csemegé-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legogyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba foglaltva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb karácsonyi ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb

Karácsonyi
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Baros és Társa (a Széchényi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“** Helyi és vidéki telefonszám 1359.

x **Felhívjuk** m. t. olvasóink figyelmét Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

Valódi PERZSA szőnyegek

és, legfinomabb kivitelű **CSIL-LAROK** óriási választékban a Budapesti főútleletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás
régiség, ékszer és műkereskedés
Szt. László-tér, Kishidfő.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor.

Péntek: Halló!

Szombat: Üdvöske.

Vasárnap délután: Hajduk hadnagya; este: A pálinka.

Üdvöske. Szombaton este egyike azoknak a régi operetteknek lesz műsoron, a melyek két-három évtizeddel ezelőtt, a lázas forró sikerek tetőpontján állottak. Erre a helyre kvalifikálta a libretto, tiszta fehér bája mellett az a komoly zenei érték, amelyet a partitúra rejtett magában, amelynek fényes tanúságtétele az, hogy évtizedek sem tudták elfeledtetni a muzsika szépségét és szinte generációkon keresztül megmarad ezeknek a zenei és színpadi alkotásoknak a hirneve. Évtizedes emlékek patinájának értékével elevenedett meg nálunk az Üdvöske is, amely szombaton este kerül színre és bár új, teljesen új a betanulás, a rendezés gongoskodik arról, hogy az Üdvöske eredeti szépségei teljes mértékben érvényesüljenek.

Két délutáni előadásról. Vasárnap és hétfőn az ünnep alkalmából, a színház két délutáni előadást rendez, amelyek mindegyikén egy-egy kedves operette szépségeiben gyönyörködhetik a közönség. Vasárnap délután a Hajduk hadnagya lesz műsoron, hétfőn pedig a Varázskeringő, a melynek megkapó zenéje, mindenkor kedvenc élvezete a színházi közönségnek.

Bihari Ákos fellépte. Mint arról már megemlékeztünk, vasárnap este Zola Emil, a világhírű francia író drámája: A pálinka kerül színre, amelynek főszerepét Bihari Ákos, a kiváló drámai művész fogja játszani. Ugyancsak Bihari Ákos lép föl hétfőn este Othello címszerepében is, amely pompásnak és művészi becsünek ígérkező est, egyszersmind azoknak a klasszikus esteknek a kezdetét jelenti, amelyek ciklikus rendezését a Szigligeti-színház tervbe vette.

IRODALOM

TÁVIRATOK

mos császárnak. A császár még nem döntött.

Az új kánoni törvénykönyv.

Budapest, dec. 4.

A Magyar Kurir jelenti: A Regnum Marianum Damjanits-utcai palotájában ma bizalmas értekezlet volt. Ezen részt vettek: Steécz György apát kanonok a kalocsai egyházmegye, Glattfelder Gyula a csanádi, Kleiner László felsz. püspök, gróf Majláth Gusztáv erdélyi és Fetser Antal a nagyváradai egyházmegye részéről. Az értekezleten Majláth püspök elnökölt. Mivel az érseki szék már régen üres, elhatározták, hogy a legidősebb suffraganeus püspök terjeszti föl Rómába az értekezlet véleményét az új kánoni törvénykönyvre vonatkozólag, amelyet most készítenek és észrevételezés végett az összes püspököknek megküldöttek.

Horvát diákok mozgalma.

Fiume, dec. 4.

A bécsi egyetem előadásait hallgató horvátországi szerb és horvát diákok, valamint az ausztriai szlovén diákok nincsenek megelégedve a magyar kormány és a horvát-szerb koalíció között létrejött kiegyezéssel, hanem azt kívánják, hogy az 1868. évi XXX. törvények úgy módosítsák, hogy Horvátországnak önálló pénzügye legyen.

Hogy a további magatartásukat megállapíthassák, elhatározták, hogy értekezletet fognak tartani és fölkérték Supilo Ferencet, a fiumei Novi Liszt szerkesztőjét, hogy menjen Bécsbe és vegyen részt az értekezleten. Supilo a meghívást elfogadta és elutazik Bécsbe.

Supilo bécsi utjának célja tulajdonképpen új ellenzéki párt alakítása lesz, amelynek tagjai horvátországi szerbek és horvátok lesznek.

Ez az alakulás annyiban érdekes, mert Horvátországban nincs olyan horvát párt, amely a szerbekkel akarna együttműködni.

Vasuti katasztrófa.

Zágráb, dec. 4.

Moszlavinában, a szlavóniai drávavölgyi vasut vonalán két vonat összeütközött. Az utasok közül öten súlyosan megsebesültek.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irtá: Cseres Andor. 6.

Az volt a nagy szavak bevezetője, hogy a magyar jegybankot huszonnégy órán belül fel lehet állítani és ez rengeteg hívót állított fel nagy Magyarországon, mert mindenki alaposan meg volt győződve arról, hogy egyszerűen törvénybe kell iktatni, a bankóprést mozgásba kell hozni és kész az önálló magyar jegybank, amit a bankóhamisítók olyan gazdaságosan üznek, aztán ám lássa, aki a bankót forgalomba hozza, hogy

Népoktatás. Szerkeszti Dreisziger Ferencz, Kalocsa. Havi folyóirat. Előfizetési ára egész évre 4 korona. Körülbelül 400 oldalas a Népoktatás egész évi folyamata. Ez a szám ebben az évben az utolsó ebből a jó folyóirattól. Ez is, mint a többi mind, a népiskola életének elméletét és gyakorlatát tárgyalja. Elmélete mindig a gyakorlatra tekint; gyakorlata pedig az elmélettel van megvilágítva. S modern. A módszerek legújabb vívmányait szereti legjobban tárgyalni elméletben és gyakorlati leckékben. Mostani száma is gazdag ilyenekben. Tartalma a következő: Dr Kis-Erős Ferenc: Mayer Béla emlékezete. — Polácsy János: A munka iskolája. — Dér Ferenc: A tanító munkája és eredménye közötti aránytalanságok okairól. — Dér Ferenc: A legutóbbi év egy-két tanügyi mozgalmáról. — Sztára József: A matematika története és metodikája. — Vadász Zoltán: Az egyszerűség. — Dienes Károly: A rajzolás és a kézimunka a cselekvő szemlélet szolgálatában. — Ravasz István: Két gyakorlati lecke a kézimunka-oktatásból. — Könyvismeretése. Egyesületi élet. Apró közlemények. — Ajánljuk.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Az ügyvéd aranyórája.

Dr Feldmann József érmihályfalvi ügyvédet kellemetlen meglepetés érte. Az inasa, Pocsabay Samu ellopta az aranyóráját, amely több száz korona értékét képviselt. A lopás után az inas megszökött, sehoh sem lehetett találni. Sokáig nyomoztak az óra után, míg kiderült, hogy egy odaváló embernek, Bányai Eleknek adta el az órát. Ez a Bányai Elek tipikus orgazda, aki a tolvajokból él. Az inas egyenesen azzal védekezett, hogy Bányai birta rá a lopásra.

Az orgazda ügyét tegnap tárgyalta a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága Seres Barna kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt. A bíróság Bányait, aki már sokszor volt büntetve orgazdaságért, egy évi börtönrre ítélte.

NYILTÉR

FELTALÁLÓK!

Mérnökünk f. évi december hó 7-én vasárnap Nagyváradon, a „Rimanóczy”-szállodában a jelentkező feltalálóknak bármily szabadalmi és értékesítési ügyben díjtalanul és szívesen felvilágosítással szolgál. Értékesítési megbízást 20% ellenében, jelentkezést az állandó Szabadalmi Vátsára és VI. Kontinentális értékesítési körutazásra elfogad.

ÁRON és MONÁR

szabadalmi és értékesítési osztálya
Budapest, József-körut 9.

A bosnyák költségvetés.

Bécs, dec. 4.

A delegációk 4-es bizottsága ma tárgyalta a bosnyák budgetet. Papp Géza előadó ismertette, Issekutz bírálta, lovag Bilinszky pénzügyminiszter meg védte. Hongsulyozta, hogy most vasutat építünk Boszniában, lekötelezzük és hálás lesz irántunk. A bosnyák tartományi gyűlés elé 84 millió javaslatot terjesztett, amelyből azonban csak 1 millióval terhelik meg évenként a tartományt. A bizottság megköszönte a felvilágosítást és elfogadta a budgetet.

Bécs, dec. 4.

Délután 4 órakor ülést tartott a zárszámadási bizottság. Erdélyi Sándor elnökölt, Miklós Ödön előadott és Pléner báró a számvevőszék elnöke ismertetett. Különösebb izgalom nélkül elfogadták a zárszámadást.

Indemnítás.

Budapest, dec. 4.

A munkapárt mai értekezletén Hegedüs Lóránt előadása alapján elhatározta, hogy a kormány kérelmére a holnapi indemnítást megadja.

Elhunyt milliomos.

Budapest, dec. 4.

Kohner Henrik, a millomos Kohnernek seniora, ma 69 éves korában hirtelen meghalt.

A ló nyelve.

Szeged, dec. 4.

(Saját tud.) Érdekes ítéletet hozott ma a járásbíró. Egyházi János kocsis kitepte egy lónak a nyelvét. A ló megdöglött. A bíróság a kocsis elítélte idegen ingó vagyon rongálás miatt egy évi fogházra, 100 korona pénzbüntetésre és 300 korona kártérítésre. A kocsis már ül is.

Százötven munkapárti.

Zombor, dec. 4.

Bács-Bodrog vármegyében most fejezték be a megyebizottsági tagválasztásokat. A munkapárt előrelátható diadalt aratott. Százötven tagot hozott be. Lovász Mártont csak nagy ügygyel-bajjal sikerült megválasztani.

Lemond a kancellár.

Berlin, dec. 4.

(Saját tud.) A német birodalmi kancellárt ma leszavazták a birodalmi gyűlésen. Nyomban elutazott Berlinből s beadta lemondását Vil-

miképen ad tul rajta; — azután következett az általános, titkos, községenkénti választó jog, ami már hosszú címénél fogva is sok embernek tetszett.

A kegyelmes ur birtoka körül fekvő községekben lelkes tót hazafiak éltek, akik ragaszkodtak a nagy urhoz és uton-utfélen így köszöntötték.

— Je dobre drave vinasujem! — ami annyit tesz: jó napot kívánok! Ugy vélte a kegyelmes ur, hogy mivel az ő szülőföldjén, a Kárpátok alján, szintén így köszönnek, tehát jó hazafiak mind a két csoportban, mert hogy magasztos szó a jó napot kívánok!

Az utasok szintén bemutatkoztak.
— Dr Brinza! — brinza! — brinza! — hajtogatta a kegyelmes ur, — az sajt! mért nem már ostyepka?

Nagyot kacagott erre a gyáros.
— Neki ugyan megadta a kegyelmes ur! — kiáltotta be az ajtón.

A kegyelmes ur haragos tekintettel nézett végig rajta, oda szólt hozzá:

— Maga ennek a szép leánynak az apja?

— Gründolf Emánuel kalapgyáros Bomlódról! — mutatkozott be hétrét görnyedve az utitárs, — En nem vagyok apja Grünblatt Herminának!

A kegyelmes elfoglalta az egyik ülőhelyet és kegyesen intett még mindig álló utitársaknak, hogy üljenek le.

— Valóban érdekes a mi találkozásunk! — mondotta Turay, — nem találják ugy uraim?

Erre Gründolf szólott mohón, nehogy megelőzze más:

— Ahogy a kegyelmes urnak tetszik!
A kegyelmes nem vette figyelembe a szavakat, hanem Tabánhoz fordult.

II.

— Uram! — szólt Tabánhoz Turay, a kegyelmes, — én már ismerem a nevét irodalmi sikereiről.

Az ügyvéd kérdően nézett a kegyelmes urra.

— No igen! — válaszolt ez — már rég szerettem volna megismerkedni azzal, a publicistával, aki az én eszméimet oly hatalmas tudja a nyilvánosság elé tárni. Mert kérem, nekünk nagyon sok a publicistánk, de a legtöbb baj, hogy nem tudnak a nagy közönség értelmi szintjén írni...

— Ugy van! — úgy van! riadozott a gyáros. Kegyelmes uram, mi nem is beszéljük az ilyen írókat mint Tabi tekintetes ur!

— Ugyan kérem! — szólt ingerülten a kegyelmes, ne alkalmatlankodjék! — és tovább folytatta félbe szakított beszédét. A napokban Bécsben voltam, — mert hiába! az én hivatásom az, hogy felkeressem a császár várost, ahol egyetlen igaz barátunk van és ez a király!

A kegyelmes ur úgy nézett az ügyvédre, mintha várná tőle, hogy ezt a kijelentést mint felette pontosat jegyzékbe veszi, felírja valami kis naplóba, de az ügyvéd arcának egy izma sem mozdult meg, Gründolf pedig mintha verést kapott volna, meghúzódott az ülésen.

— Igen, a király ő felsége!... folytatta a beszédét a kegyelmes. Ő magyar barát a szó legnemesebb értelmében. Sajnos, hogy tanácsosai nem értik meg őt. A felség uram! — ezt elárulhatom önnek, — hiva az önálló magyar jegybanknak!

És immár felbeszakította beszédét és diadalmas tekintetet vetett az ügyvédre, de ez most sem jegyzett.

— Hallga, kérem, hiva az önálló magyar jegybanknak ő felsége! — szólt az ingerültség némi árnyalásával, majd fölényes mosollyal folytatta:

— Csak az okoz néha némi aggodalmat, és ezt, kérem, uraim, méltánylom is, hogy honnan vesszük majd az alapot hozzá!

— és mig hangja az utolsó szavaknál folyton emelkedett, halk suttogással így fejezte be nagy eszméjét: — pedig nincs ok aggodalomra, mert már a cím: Osztrák Magyar Bank — mutatja, hogy közös, tehát a fele — miénk!

Erre már dr Brinza szólt közbe.

— Kérem, kérem, az egy részvénytársaság! — nekem is van egy részvényem.

A kegyelmes kicsinylően legyintett kezével.

— Bah! nekem ugyan nincsen részvényem, de hogyha fele osztrák és fele magyar, az osztrák vigye felét magával, a másik felét hagyja itt.

— És ha nem teszi, mert a részvényeseket és részvényeket nem lehet ketté szelni?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.—
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.43
Októberi rozs	— — —	7.27
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.74
Októberi zab	— — —	7.93
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.45—
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.41—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	822.75
Osztrák hitelrészvény	—	628.—
4%-os koronajár-dék	—	81.50
Osztr. magy. államv.	—	702.50
Jelzálogbank	—	420.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.—
Hazai bank	—	282.50
Magyar bank	—	525.75
Keresk. bank	—	374.—
Rimamurányi	—	644.50
Salgótarjáni kőszén	—	737.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1018.—
Közuti vasut	—	622.25
Városi villamos	—	343.—
Adria	—	570.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA.

Aki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon a

„LEOPOLD“

hirdető vállalat

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 41.,

ahol hirdetések az

összes létező bel- és

külföldi hírlapokban és

naptárakban kiváló

szakértelemmel, lelki-

ismeretesen, pontosan

és szolid áron esz-

közölnek. Minden fel-

világosítás a t. c. hir-

detőknek díjmentesen.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. szám.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér.

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító.
 - 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
 - 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
 - 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
 - 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
 - 1 csomag dr Heider-féle fogpor,
 - 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
 - 1 csomag amerikai Shampooon szájmosópor,
 - 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
 - 10 drb. szekrény- és ruhailatosító (francia Sachet-lap),
- összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér.

1 csoport 5 korona.

- 1 üveg valódi Odol szájvíz,
 - 1 üveg amerikai Hair-Petrol,
 - 2 üveg valódi kölnivíz,
 - 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban),
 - 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban),
 - 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban),
 - 1 drb. fogkefe csontnyéllel,
 - 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
- összesen 15 drb. 5 korona.

Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mindenképp nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 8 pár csikos zokni 1 kor., 8 pár női harisnya 1 kor., 8 pár gyerek zokni finom 1 kor., 8 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kétféle saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Áronensek naponta felvételnek.**

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebbi butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakarítása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árakat nyújthassa.

A címre kérem figyelni!
Telefon az egész megyére 1-30.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Méretük utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

A magyar hangszeripar uttörője.

A «modern» jelzőre ma csak azok az iparosok tarthatnak jogosan igényt, akik a technika minden vívmányát szolgálatukba állítják ipari termékeik előállításához, de ezenkívül szakavatott hozzáértéssel gondoskodnak ipari termékeik kereskedelmi elhelyezéséről. Csak arról az iparosról, akiben az ipari képzettségen kívül a kereskedői tudás és szellem is megvan, állíthatjuk, hogy modern iparos.

A modern iparosok egy valóságos iskola-alapítóját mutatjuk be Wágner A. Károly személyében.

Nemcsak elsőrendű, kiváló iparos de kitűnő rátermett kereskedő is. Iparos a szónak legnemesebb értelmében, mert alapos ismerője a szakmájának, a legtöbb hangszert kezeli és játsza; éveken keresztül karmester volt és számos saját tárlalmányu hangszere van. Sikereinek titka főleg abban rejlik, hogy amily nagykaliberű iparos, épp oly zseniális kereskedő is egyben, mert érti a módját, miként kell a hangszerkészítményeket ügyesen, a modern reklám megannyi eleven, ötletes és szíporakázó eszközeivel forgalomba hozni; de ez soha se történik nála az ízlés rovására. És nagy zsenialitása mellett az is bizonyít, hogy még a leghátlánabb, legkevésbé felkapott és ösmert hangszercikkeket is képes népszerűvé tenni és a nagyközönség által megkedveltetni. Kétségteljesen megállapítható az a tény, hogy mintegy tízéves fenállása alatt közönségünkben hatalmas méretekben fejlődött a zene és hangszerek iránti szeretet, ami szintén Wágner A. Károlynak érdeműl tudható be, mert bebizonyítható immár, hogy ez a mindig szorgalmas, tevékeny iparos és kereskedő, ezerszámra hódított meg olyan egyéneket a zene iránt, akik eddig nem bírtak érzékkel és fogékonysággal iránta.

Jóleső érzéssel kell tehát regisztrálnunk a hirt, midőn ezt a vérünkbeli egyént kereskedői szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

képességéért, tudásáért, lankadatlan munkásságáért, hangszereinek kiválóságáért érte el a külföld felett, magas igényének elismerése.

A tavalyi londoni, párisi, milanoi és genouai nemzetközi kiállításokat diadalmasan járta be Wágner A. Károly, «Hangszer-király»-cég tulajdonosa s mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki a magyar hangszeripar és kereskedelem részére; elhözvén egyúttal mindenhol az őt méltán megillető aranyérmeket, érdemkeresztet és diszoklevelet. Tehát nemcsak az ország megannyi részeiben lett népszerű, kedvelt Wágner A. Károly, nemcsak a vidékre szállítja nap-nap után tömegesebben és egyre fokozottabb mértékben a hangszereket, erős exportja van külföldre is az ő cikkeinek, immár ösmerik és méltányolják az ország határain kívül is. Ezeleddig egy hangszeriparos és kereskedő se dicsekedhetett s ezért büszkeséggel töltheti el a magyar iparos és kereskedői kart az a tudat, hogy Wágner A. Károly, a hozzájuk tartozó, tudásban gazdag, szakmaszeretettel lelkés magyar hangszerész elhozta a külföld legszebb elismerését, mely a magyar hangszer ipart és kereskedelmet szemlélve révén méltán megilleti.

WÁGNER A KÁROLY.

Wágner A. Károly mindig szeretettel gondol az ő óriási számú, nagyközönségére

havonta kibocsát egy terjedelmes *hangszerértékesítő*, mely hű utmutatója, tanácsadója a vásárló közönségnek. Ha állapozgatjuk ezeket a hangszerértékesítőket, azonnal tisztában leszünk azzal, hogy egy minden tekintetben eredeti gondolkodású, nagy szaktudású és valóban rátermett iparoskereskedővel állunk szemközt. E hangszerértékesítőket oly segédeszközök a hangszeripar és kereskedelem terén, mint a Baedeker nagyobb utasainknál. Hangszerértékesítőit és nagy képes főárjegyzékét bárkinek készsággal megküldi Wágner a «Hangszer-Király»-cég Budapest, VIII., József-körut 15. Személyes látogatások esetén jól vigyázzanak a pontos címre és a házszámra.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztár szekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztály**unkban különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénzszekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készsággal bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

EZ AZ IGAZI!

Wagner a „Hangszer-Király”
Budapest, József körut 15.

Különleges hangszerei a következők:

- Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
- Csodaráztrombita, vastagrézből 6 korona.
- Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
- «János vitéz» fuvola 1 és 2 korona.
- Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.
- Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
- Éneklőgép, amerikai tölcsernékül!
- Saját javító szakműhelyek!
- A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkeresztrel kitüntetve.
- Fényképes árjegyzék ingyen! **Óvás! Ügyeljünk a «Wagner» névre és a 15. házszámra.**

NYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vecek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztít-
tátnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Csemege és fűszerárak

elsőrangú és legelőnyösebb bevásárlási forrása

Kávé, tea, rum közvetlen behozatala;
czukorka különlegességek; frissen
megérkezett déligyümölcsök főzelé-
kek és halárak nagy raktára

Özv. Kádár Jánosné
üzletében.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-
becsült megrendelőinket, hogy

lakatos és gazdasági
gépműhelyünket
Lukács György-u. 14. sz. a.

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos
munkák és gépjavitások gyorsan és szak-
szerűen eszközölteknak. Kiváló tisztelettel

RIFF TESTVÉREK

Melocco Péter cementárugyár és
építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmentyus
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszölt és vasbetétes, vala-
mint portlandcement csöveket, kút-
gyűrűket stb.

**Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.**

Elvállal:

Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-
fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyor-
fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről.
4 óra 38 perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Vissza-
utazás** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve.
Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rend-
szer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta,
távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, kőszvény, izületi lobok és mindennemű
reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta a Félix-
gyógyfürdő kénes hév víz forrásait** kitünő
eredménnyel használják.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.